

Cirkulärnr: 2001:108
Diariernr: 2001/1761
P-cirknr: 2001-2:45
Nyckelord: Arbetsrätt, Jämställdhet
Handläggare: Johanna Read Hilmarsdottir
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 2001-09-25
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Arbetsdomstolens dom 2001 nr 13 angående påstådd lönedis-
kriminering, det s.k. "Barnmorskemålet"
Bilagor: Arbetsdomstolens dom nr 13/01

Personalpolitik: 2001-2:45

Nyckelord: Arbetsrätt, Jämställdhet

Förhandlingssektionen

2001-09-25

Johanna Read Hilmarsdottir

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Arbetsdomstolens dom 2001 nr 13 angående påstådd lönediskriminering, det s.k. "Barnmorskemålet"

Arbetsdomstolen (AD) har i dom 2001 nr 13 mellan Jämställdhetsombudsmanen (JämO) och Örebro läns landsting funnit att även helt olika arbeten kan vara att betrakta som likvärdiga i jämställdhetslagens mening. AD ansåg att landstinget visat att löneskillnaderna i detta fall inte hade samband med arbetstagarnas könstillhörighet.

Bakgrund

Kia (f. 1958), Kristina (f. 1955) och Lennart (f. 1941) var under åren 1994 – 1996 anställda av Örebro läns landsting. Kia och Kristina arbetade som barnmorskor vid kvinnokliniken vid Regionsjukhuset i Örebro och Lennart arbetade vid samma sjukhus som klinikingenjör vid klinikfysiologiska avdelningen. Kia och Kristina var vid den aktuella tiden medlemmar i Vårdförbundet och Lennart i SKTF.

Twisten gällde frågan om landstinget utsatt Kia och Kristina för otillåten lönediskriminering genom att landstinget betalat lägre lön till dem än till Lennart. Löneskillnaderna, så vitt gäller grundlönen, mellan Lennart och de bägge kvinnorna uppgick till mellan 2 000 och 4 000 kronor per månad. Twisten avsåg tidsperioden 1 januari 1994 – 30 juni 1996.

Prövning av EG-domstolen

Landstinget och JämO var oeniga om vilka komponenter som skulle ingå i lönejämförelsen. Landstinget gjorde gällande att ersättning för schemalagd obekvämt arbetstid samt värdet av den arbetstidsförkortning om tre timmar och 55 minuter som de bägge barnmorskorna åtnjöt på grund av att de arbetade kontinuerligt treskift skulle ingå i underlaget för lönejämförelse.

AD beslutade att inhämta förhandsbesked från EG-domstolen som uttalade *att ersättning för obekväm arbetstid inte ska ingå i beräkningen av underlag för lönejämförelser samt*

att arbetstidsförkortning i betydelsen skillnaden i arbetstidsmått för dagtid och kontinuerligt treskrift, eller värdet av denna arbetstidsförkortning, ska inte beaktas vid beräkning av underlaget för lönejämförelse.

Arbetsdomstolen

AD konstaterade att vid prövningen av målet var 18 § jämställdhetslagen – i sin äldre lydelse – tillämplig.

JämO och Landstinget var ense i målet om att bedömningen av arbetsuppgifterna skulle ske enligt de huvudkriterier som anvisades i förarbetena till jämställdhetslagen dvs. *kunskap/förmåga, ansvar, ansträngning och arbetsförhållanden*. Efter en samlad bedömning av de fyra kriterierna fann Arbetsdomstolen fann att de arbeten som Kia och Kristina utförde var att betrakta som likvärdigt med de arbete Lennart utförde.

Vad gäller löneskillnaderna mellan Kia, Kristina och Lennart var AD av den uppfattningen att landstinget visat att skillnaderna inte berodde på kön utan hade sin bakgrund i godtagbara sakliga skäl som inte haft samband med deras könstillhörighet. Vid bedömningen hade AD tagit hänsyn till ett antal faktorer såsom skillnad i ålder, marknadseffekten, kollektivavtalens betydelse.

Kommentar

AD har nu konstaterat att även två helt olika arbeten kan vara att betrakta som likvärdiga ur jämställdhetslagens mening. Om arbetena betraktas som likvärdiga ska arbetsgivaren visa - om det finns löneskillnader –att dessa inte beror på arbetstagarens kön utan är sakligt betingade. Det bör understrykas att i målet gällde tillämpningen av den gamla jämställdhetslagen. Jämställdhetslagen ändrades fr.o.m. den 1 januari 2001 och numera finns det en definition av likvärdigt arbete i lagen (se SK:s cirkulär 2000:143). Vikten av en väl genomarbetad lönepolitik som på ett tydligt sätt klargör vad som är avgörande för lönesättningen kommer allt mer i blickpunkten (se även SK:s cirkulär 2001:45).

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Staffan Löwenborg

Johanna Read Hilmarsdottir

Bilagor

Arbetsdomstolens dom nr 13/01